

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (осми състав)

12 декември 2013 година *

„Защита на физическите лица при обработването на лични данни — Директива 95/46/ЕО —
Условия за упражняване на правото на достъп — Събиране на прекомерни такси“

По дело C-486/12

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание на член 267 ДФЕС от Gerechtshof te's-Hertogenbosch (Нидерландия) с акт от 26 октомври 2012 г., постъпил в Съда на 31 октомври 2012 г., в рамките на производство по дело, образувано по жалба на

Х

СЪДЪТ (осми състав),

състоящ се от: C. G. Fernlund (докладчик), председател на състав, C. Toader и E. Jarašiūnas, съдии,

генерален адвокат: Y. Bot,

секретар: A. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

като има предвид становищата, представени:

- за нидерландското правителство, от B. Koopman и C. Wissels, в качеството на представители,
- за чешкото правителство, от M. Smolek, в качеството на представител,
- за унгарското правителство, от M. Z. Fehér, K. Szíjjártó и K. Molnár, в качеството на представители,
- за полското правителство, от B. Majczyna и M. Szpunar, в качеството на представители,
- за португалското правителство, от L. Inez Fernandes и C. Vieira Guerra, в качеството на представители,
- за правителството на Обединеното кралство, от J. Beeko, в качеството на представител, подпомагана от J. Holmes, barrister,
- за Европейската комисия, от B. Martenczuk и P. van Nuffel, в качеството на представители,

* Език на производството: нидерландски.

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано без представяне на заключение,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 12 от Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 24 октомври 1995 година за защита на физическите лица при обработването на лични данни и за свободното движение на тези данни (ОВ L 281, стр. 31; Специално издание на български език, 2007 г., глава 13, том 17, стр. 10).
- 2 Това запитване е отправено в рамките на производство, образувано по жалба на X относно заплащането на такса за издаване на заверено удостоверение, съдържащо лични данни.

Правна уредба

Правота на Съюза

- 3 Член 12 от Директива 95/46, озаглавен „Право на достъп“, предвижда:

„Държавите членки гарантират на всяко физическо лице правото да получи от администратора:

 - а) без принуда, на разумни интервали от време и без [прекомерно] забавяне или разходи:
 - потвърждение за това, дали отнасящи се до него данни се обработват, както и информация най-малкото за целите на тази обработка, категориите данни, които са предмет на обработката и получателите или категориите получатели, на които данните се [съобщават];
 - съобщение до него в разбираема форма относно данните, които се обработват, както и за всяка налична информация за техния източник,
 - познания за логиката на всяка автоматизирана обработка на данни, отнасяща се до него, най-малкото за автоматизираните решения, упоменати в член 15, параграф 1;
 - б) според случая, поправянето, изтриването или блокирането на данните, чиято обработка не е в съответствие с разпоредбите на настоящата директива, и по-конкретно поради непълнота или неточност на самите данни;
 - в) уведомление до трети страни, на които [е съобщено] каквото и да е поправяне, изтриване или блокиране [на данни] [...] в съответствие с разпоредбите на буква б), освен ако това се окаже невъзможно или е свързано с прекомерни усилия“.

Нидерландското право

- 4 Член 79 от Закона за личните данни, с които разполагат общинските администрации (Wet gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens, Stb. 1994, № 494, наричан по-нататък „Wet GBA“), предвижда:

„1. В срок от четири седмици от получаване на съответно заявление Съветът на кмета и общинските съветници уведомява заявителя писмено и без заплащане на каквато и да е такса дали отнасящите се до него лични данни са обработени в базата данни на администрацията. В случай че такива данни са обработени и що се отнася до общинската база данни, на заявителя се изпраща писменото съобщение по член 78, параграф 3. [...]

2. В срок от четири седмици от получаване на съответното заявление Съветът на кмета и общинските съветници предоставя на заявителя без заплащане на такса достъп до неговите лични данни, съдържащи се в базата данни. [...]

3. В срок от четири седмици от получаване на съответно заявление Съветът на кмета и общинските съветници предоставя на заявителя (заверено по негова молба) извлечение в разбираема форма, съдържащо неговите лични данни в базата данни, както и наличната информация за произхода на тези данни, доколкото не произхождат от самия заявител. [...]

- 5 Член 229 от Закона за устройството на общините (Gemeentewet) гласи следното:

„1. Могат да бъдат начислявани такси при:

[...]

b) ползването на услуги, предоставяни от общинската администрация или от нейно име;

[...]“.

- 6 Член 229b, параграф 1 от Закона за устройството на общините от гласи следното:

„Тарифите в подзаконовите нормативни актове, въз основа на които се начисляват таксите по член 229, параграф 1, букви а) и b), следва да са съставени по такъв начин, че очакваните ползи от таксите да не надвишават очакваните в конкретния случай разходи. [...]“.

Спорът в главното производство и преюдициалните въпроси

- 7 В рамките на производство по оспорване на решение, с което ѝ е наложена глоба за нарушение на правилника за движение по пътищата, X се опитва да докаже, че не е получила известията за събиране на тази глоба, тъй като те не са изпратени на точния адрес. За тази цел X иска от общината по нейното местоживее да ѝ бъдат съобщени личните ѝ данни за 2008 г. и 2009 г., и по-специално последователните промени в адресната ѝ регистрация. В отговор на искането тази община ѝ предоставя заверено извлечение от посочените лични данни въз основа на член 79, параграф 3 от Wet GBA, за което изисква да бъде заплатена такса в размер на 12,80 евро.
- 8 Жалбата по съдебен ред, която X подава срещу постановеното плащане, е без успех. В подадената пред запитващата юрисдикция въззивна жалба X твърди, че не е искала да ѝ бъде издадено заверено извлечение от базата данни, а единствено е искала да получи личните си данни на основание на Закона относно регламентацията на достъпа до данните, с които

разполага администрацията (Wet Openbaarheid van Bestuur). Като се позовава на посоченото правно основание, X смята, че от нея не може да се изисква заплащането на каквато и да е такса.

- 9 От своя страна, заинтересованата община счита, че в конкретния случай личните данни могат да се предоставят единствено чрез издаването на заверено извлечение на основание член 79, параграф 3 от Wet GBA. Тъй като съобщаването на това извлечение е свързано със задоволяването на определени индивидуални интереси, става въпрос за услуга по смисъла на член 229, параграф 1, буква b) от Закона за устройството на общините, за предоставянето на която се изисква заплащане на определена такса.
- 10 Запитващата юрисдикция установява, от една страна, че единствено заверените извлечения от личните данни се признават и използват от публичните органи и от друга страна, че без оглед на обстоятелството на какво основание по националното право се иска достъп до тези данни, въпросите за предоставянето на информация относно данните, чийто източник е във файловете системи на общината, попадат в приложното поле на Директива 95/46.
- 11 Според посочената юрисдикция член 12, буква а) от Директива 95/46 гарантира на заинтересованото лице правото да получи без принуда, на разумни интервали от време и без прекомерно забавяне или разходи съобщение в разбираема форма относно (личните) данните, които се обработват, както и за всяка налична информация за техния източник. Тази юрисдикция смята, че са възможни две тълкувания на тази разпоредба:
 - личните данни следва да се съобщават без прекомерно забавяне или прекомерни разходи или
 - личните данни следва да се съобщават без прекомерно забавяне или разходи.
- 12 В първия случай събирането на такса би било позволено, в случай че размерът ѝ не е прекомерен. Във втория случай тази такса би била забранена.
- 13 Що се отнася до прекомерния характер на разглежданата такса, запитващата юрисдикция подчертава, че съгласно член 229b от Закона за устройството на общините тарифите следва да са съставени по такъв начин, че ползите да не надвишават разходите. Въпреки това последното не позволява да се гарантира, че ползата от съответната такса не надвишава разходите по съобщаването на личните данни. Запитващата юрисдикция си поставя въпроса кога размерът на събираните такси може да се счита за прекомерен по смисъла на член 12, буква а) от Директива 96/46.
- 14 Ако член 12, буква а) от тази директива трябва да се тълкува в смисъл, че личните данни се съобщават безплатно, запитващата юрисдикция повдига въпроса дали на основание член 79, параграф 3 от Wet GBA не е необходимо да се предостави алтернативна възможност на съобщаването на личните данни чрез предоставяне на извлечение на хартиен носител, и по-специално като се позволи визуализацията на съответните данни на екран. Тази юрисдикция все пак отбелязва, че подобна справка не представлява съобщаване по смисъла на член 12, буква а) от посочената директива и че член 8 от Хартата на основните права на Европейския съюз закриля единствено правото да се получи справка за съответните данни. Справката на екран е свързана с допълнителното неудобство, че за разлика от завереното извлечение не може да бъде призната за автентична и вярна от публичните органи (Решение от 7 май 2009 г. по дело Rijkeboer, C-553/07, Сборник, стр. I-3889) и чрез нея не може да се осигури исторически преглед на регистрираните данни.

- 15 Вследствие на това *Gerechtshof te's-Hertogenbosch* решава да спре производството по делото и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

- „1) Съответства ли предоставянето на право на достъп (въз основата на член 79, параграф 2 от *Wet GBA*) на изискването по член 12, буква а), второ тире от Директива [95/46/ЕО] за съобщаване на данните, които са предмет на обработка?
- 2) Допуска ли член 12, буква а) от [тази] директива да се събират такси за съобщаването на данните, които са предмет на обработка, посредством издаването на извлечение от данните, с които разполага общинската администрация?
- 3) При отрицателен отговор на втория въпрос, прекомерни ли са по смисъла на член 12, буква а) от [посочената] директива събираните в конкретния случай такси?“.

По преюдициалните въпроси

По втория въпрос

- 16 С втория въпрос, който следва да бъде разгледан на първо място, запитващата юрисдикция иска да установи по същество дали член 12, буква а) от Директива 95/46 следва да се тълкува в смисъл, че не допуска публичните органи да събират такси, когато съобщават лични данни.
- 17 Всички държави членки, които са представили писмени становища пред Съда, както и Европейската комисия споделят становището, че член 12, буква а) от Директива 95/46 позволява на публичните органи да изискват заплащането на определени такси, които не са в прекомерен размер, когато съобщават предвидените в тази разпоредба лични данни.
- 18 Следва да се отбележи, че в текста на член 12, буква а) от Директива 95/46 на нидерландски език се използва изразът „*bovenmatige vertraging of kosten*“. Тази формулировка може да се разбира в смисъл, че терминът „*bovenmatige*“ („прекомерен“) се отнася единствено до сроковете („*vertraging*“), като по този начин тя предполага, че упражняването на правото да се получи съобщаване на предвидената в тази разпоредба информация би следвало да е безплатно.
- 19 Все пак за целите на тълкуването член 12, буква а) от Директива 95/46 не може да се разглежда единствено в текста на нидерландски език. В действителност съгласно постоянната съдебна практика необходимостта от еднакво прилагане и следователно от еднакво тълкуване на акт на Съюза изключва възможността той да се разглежда отделно според текста на един от езиците, а напротив, изисква да се тълкува в зависимост както от действителната воля на неговия автор, така и в зависимост от преследваната от този автор цел в светлината по-специално на текстовете на всички официални езици (вж. по-специално Решение от 12 ноември 1969 г. по дело *Stauder*, 29/69, *Recueil*, стр. 419, точка 3, Решение от 8 декември 2005 г. по дело *Jyske Finans*, C-280/04, *Recueil*, стр. I-10683, точка 31 и Решение от 7 юли 2011 г. по дело *IMC Securities*, C-445/09, *Сборник*, стр. I-5917, точка 25).
- 20 Текстът на член 12, буква а) от Директива 95/46 на останалите езици, различни от нидерландския, обаче не съдържа указания, въз основата на които да може да се смята, че държавите членки са длъжни да съобщават безплатно предвидените в тази разпоредба данни. Напротив, от текста на посочената разпоредба на испански („*sin retrasos ni gastos excesivos*“), на датски („*uden større ventetid eller større udgifter*“), на немски („*ohne unzumutbare Verzögerung oder übermäßiger Kosten*“), на френски („*sans délais ou frais excessifs*“), на италиански („*senza*

ritardi o spese eccessivi“), на португалски („sem demora ou custos excessivos“) и на фински език („aiheetonta viivytystä tai aiheettomia kustannuksia“) следва, че държавите членки са длъжни да съобщават посочените данни без прекомерни разходи.

- 21 Вярно е, че текстът на разглежданата разпоредба на някои езици, като например на английски („without excessive delay or expense“) и на шведски („större tidsutdräkt eller kostnader“), подобно на текста на нидерландски, е в известна степен двусмислен, доколкото думата „разходи“ не се определя изрично с прилагателното „прекомерен“. Въпреки това в текста на посочената разпоредба на нито един език не се предвижда еднозначно, че упоменатото съобщаване трябва да се извършва безплатно.
- 22 Следователно от текста на член 12, буква а) от Директива 95/46 следва, че той нито изисква от държавите членки, нито им забранява да събират такса при упражняване на правото на достъп до лични данни, доколкото тази такса не е в прекомерен размер.
- 23 Ето защо на втория въпрос следва да се отговори, че член 12, буква а) от Директива 95/46 трябва да се тълкува в смисъл, че той допуска публичните органи да събират такси, когато съобщават лични данни.

По третия въпрос

- 24 С третия въпрос запитващата юрисдикция иска да установи по същество кои са критериите, позволяващи да се гарантира, че размерът на събраната такса във връзка с упражняването на правото на достъп до личните данни не е в прекомерен размер по смисъла на член 12, буква а) от Директива 95/46.
- 25 Тази разпоредба предвижда, че държавите членки предоставят на всяко физическо лице право на достъп до личните му данни, както и до информацията относно получателите, категориите получатели на тези данни и логиката на всяка автоматизирана обработка на посочените данни. Предвид гореизложеното при анализа на втория въпрос посочената разпоредба следва да се тълкува в смисъл, че държавите членки са длъжни да гарантират упражняването на това право на достъп без принуда, без прекомерно забавяне и без прекомерни разходи.
- 26 Следователно държавите членки са длъжни да определят дали съобщаването на предвидените в член 12, буква а) от Директива 95/46 данни предполага заплащането на определена такса, и при необходимост да определят нейния размер, който не следва да бъде прекомерен.
- 27 Въпреки това е необходимо да се констатира, че посочената разпоредба не уточнява критериите, въз основата на които предвидените в същата разпоредба такси, събирани от дадена държава членка, биха могли да се считат за прекомерни. За да бъде направено това, следва да се тълкува член 12, буква а) от Директива 95/46, като се има предвид неговата цел, разгледана в светлината на целите на тази директива.
- 28 Следователно държавите членки, които изискват заплащането на определена такса като насрещна престация при упражняването на правото на достъп до предвидените в член 12, буква а) от Директива 95/46 данни, са длъжни да определят такъв размер на посочената такса, който да установи точно равновесие между, от една страна, интереса на съответното физическо лице да защити личния си живот, по-специално посредством правото си да иска данните да му бъдат съобщени в разбираема форма, за да може при необходимост да упражни правото си на поправяне, изтриване и блокиране на данните, когато обработката им не е в съответствие с тази директива, както и правото си на възражение и правото си да предяви иск или да подаде жалба

пред съответния съд, и от друга страна, тежестта, която задължението за съхраняване на тази информация представлява за администратора (вж. по аналогия Решение по дело *Rijkeboer*, посочено по-горе, точка 64).

- 29 Що се отнася до значимостта на защитата на личния живот, изтъкната в съображения 2 и 10 от Директива 95/46, подчертана в практиката на Съда (вж. Решение по дело *Rijkeboer*, посочено по-горе, точка 47 и посочената съдебна практика) и закрепена в член 8 от Хартата на основните права на Европейския съюз, следва да се има предвид, че размерът на изискваните на основание член 12, буква а) от тази директива такси не може да бъде определян по такъв начин, че да е в състояние да съставлява пречка за упражняването на гарантираното от тази разпоредба право на достъп.
- 30 Следва да се приеме, че за целите на прилагането на член 12, буква а), от Директива 95/46, когато национален публичен орган събира такси, в случай че дадено физическо лице упражнява правото си на достъп до негови лични данни, размерът на тези такси не следва да надвишава разходите за съобщаването на съответните данни. Тази горна граница обаче не препятства възможността за държавите членки да определят по-малки по размер такси, за да могат да гарантират ефективността на посоченото право на достъп на всяко физическо лице.
- 31 Следователно на третия въпрос трябва да се отговори, че член 12, буква а) от Директива 95/46 следва да се тълкува в смисъл, че за да може да бъде гарантирано, че събираните при упражняването на правото на достъп до лични данни такси не са прекомерни по смисъла на тази разпоредба, те не трябва да надвишават по размер разходите за съобщаването на тези данни. Националната юрисдикция е длъжна да извърши необходимите проверки, като има предвид обстоятелствата в главното производство.

По първия въпрос

- 32 Първият въпрос следва да се разбира като поставен единствено в случай че член 12, буква а), от Директива 95/46 би следвало да се тълкува в смисъл, че не допуска публичните органи да събират такси, когато съобщават лични данни. Предвид обаче отговора на втория въпрос не следва да се отговаря на първия въпрос.

По съдебните разноски

- 33 С оглед на обстоятелството, че за страните в главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (осми състав) реши:

- 1) Член 12, буква а) от Директива 95/46 на Европейския парламент и на Съвета от 24 октомври 1995 година за защита на физическите лица при обработването на лични данни и за свободното движение на тези данни следва да се тълкува в смисъл, че допуска публичните органи да събират такси, когато съобщават лични данни.
- 2) Член 12, буква а) от Директива 95/46 следва да се тълкува в смисъл, че за да може да бъде гарантирано, че събираните при упражняването на правото на достъп до лични данни такси не са прекомерни по смисъла на тази разпоредба, те не трябва да

надвишават по размер разходите за съобщаването на тези данни. Националната юрисдикция е длъжна да извърши необходимите проверки, като има предвид обстоятелствата в главното производство.

Подписи